

RETNINGSLINER

Plan for overgang barnehage – skule i Sogndal kommune

Godkjend av rådmannen 24.11.11.

Om planen

Plan for overgang barnehage–skule er laga med bakgrunn i ”Strategi for innhald og oppgåver i barnehagen 2011–2014”. Her blir det vist til at ein godkjend plan for overgang barnehage/skule skal vera førande i arbeidet.

Plan for overgang barnehage–skule har som mål å styrkje samanhengen mellom barnehagane og skulane. Kunnskap og erfaring frå barnehagen skal vere plattform for arbeidet i skulen dei første åra. Dette krev at barnehage og skule har gjensidig kjennskap til kvarandre sitt arbeid. Slik vil ein leggje til rette for eit heilskapleg opplæringsløp som tek omsyn til det einskilde barn sine behov.

Barnehagane, skulane og dei føresette må vere i god dialog når det gjeld overgangane. Det inneber at alle partar kjenner til ”Plan for overgang” og at den er inkludert i andre planar.

Tiltaksplanen skal

- fremje samarbeid mellom barnehagen, skulen og dei føresette
- gjere borna kjende med skulen/SFO/personalet

Tiltak

TIDSPUNKT	ANSVAR	KVA
Heile året	Ped.leiar	Barnehagen har eit eige opplegg for skulestartarane. Personalet veit kva som skjer i 1. klasse og SFO. Foreldra vert orienterte om opplegget gjennom årsplanene, foreldresamtale og foreldremøte. Personalet og foreldra snakkar positivt om det praktiske rundt oppstarten i skule og SFO. Borna skal få medverke i planlegging av overgangen.
Hausten	Styrrar	Ungane i barnehagen får besøke uteområdet på skulen (uformelt).
Januar	Styrrar	Koordinator for ansvarsgruppe overleverer informasjon om store tiltak i barnehagen til rektor. Rektor (og andre ressurspersonar frå skulen) vert inviterte på ansvarsgruppemøte framover. Utgangspunktet er at søknad frå føresette saman med tilråding frå PPT skal føreligge 1. mars. Formål: Tilsetjingar i skulen og kunnskap omkring eleven.
Februar	Styrrar	Møte mellom ped.leiar og rektor. Formål: Rektor får overordna informasjon om barnegruppa. Inndeling i klasser.
	Rektor	Møte mellom rektor og foreldra. Formål: Informasjon om skulen, det å vere elev, SFO, skuleskys, klasseinndeling. Det er ønskeleg å ha med helsesøster og PPT.
Før påske	Ped.leiar	Foreldresamtalar i barnehagen. Ped.leiar avklarar med føresette kva for informasjon dei vil at barnehagen skal gi til skulen (jf. personopplysningslova §§ 8 og 9).
Etter påske	Styrrar	Levere elevmapper til rektor.
	Rektor	Inndeling i klasser og informasjon til barnehagane.
Våren	Rektor	Elevane i 1. klasse får besøke sine gamle barnehagar. Kontaktlærer kan gi tilbakemelding om korleis det fungerer i forhold til enkeltelevar.
	Rektor	Neste års 1. klassingar kjem på fleire skulebesøk i skuletida. Borna er innom eit klasserom, gymsalen, toalett, SFO og uteområdet. (Dersom det er mogleg vert borna tekne i mot av ein "fadder" på skulen, som har besøkt dei i barnehagen tidlegare.)
	Rektor	Møte mellom den enkelte ped.leiar og lærar. Formål: Ped.leiar overfører informasjon til lærar om enkeltelevar.

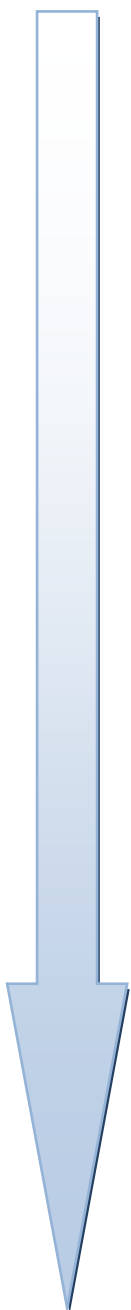

Juni	Rektor	Førskuledag for neste års 1. klassingar. Dei møter læraren sin dersom det er avklart kven som skal ha klassen. Foreldremøte i nær tilknytning til førskuledagen. Skulen følgjer "Med spent forventning – Sjekkliste for ein god barnehageslutt og ein god skulestart" side 5–6 ("Opplivingane til barnet er avhengig av foreldra").
August	Rektor	Besøk på SFO veka før skulestart for dei som ikkje har hatt ferieplass/heil plass.
Skulestart	Rektor	Borna får komme med innspel om venner det ønskjer å få som klassekameratar.
Skulestart	Lærar	Læraren veit kva som skjer det siste året i barnehagen. Skulen har oppstartsdagar på hausten der deler av innhaldet er likt som på førskuledagane.

Område ein arbeider særskilt med siste året i barnehagen

Borna skal oppleve at det er progresjon etter alder i barnehagen sitt opplegg, dei eldste får eit anna tilbod og andre forventningar enn dei yngste. Forslag på område ein arbeider særskilt med siste året i barnehagen finn ein i tabellen under.

Å vere den største i barnehagen inneber:	<ul style="list-style-type: none"> ○ å kunne presentere seg med namn og kvar ein bur. ○ å kunne kle seg sjølv ○ å kunne passe på sine egne ting ○ å kunne gå på do sjølv ○ å øve på å halde blyanten rett ○ å øve på rett skrive- og leseretning ○ å øve på teikning og klipping ○ å øve på å skrive namnet sitt
Språk og kommunikasjon	<ul style="list-style-type: none"> ○ å øve på å få eit godt munnleg språk ○ å kunne gjere seg forstått med ord ○ å kunne fortelje om ei oppleving ○ å høyre på høgtlesing og kunne gjenfortelje det ein las ○ å leike med ord: rim og regler, orddeling, rytme. ○ å kunne omgrep som først/sist, oppe/nede, over/under, bak/ framme, mellom,.... ○ å ha kjennskap til bokstavar og tal ○ å forstå samanhengen mellom munnleg/skriftleg språk
Konsentrasjon	<ul style="list-style-type: none"> ○ å kunne ta imot ein beskjed ○ å kunne sitje i ro ei viss tid ○ å kunne starte opp, gjennomføre og avslutte ei oppgåve ○ å kunne vente på tur. ○ å kunne regelleikar ○ å godta uskrivne reglar i leik
Tal, rom, form	<ul style="list-style-type: none"> ○ å ha eit visst tidsomgrep: i dag/ i går, før/ etterpå, ○ første, andre, tredje..., størst/ minst, ○ å kunne orientere seg i naturen/ retningar ○ å kunne spele spel med terning ○ å kunne fargar og former (sirkel, kvadrat, trekant..) ○ å øve på talomgrep til 10
Sosial kompetanse	<ul style="list-style-type: none"> ○ ta kontakt med andre på ein positiv måte ○ ta omsyn og vise omsorg ○ samhandle med andre ○ vera sosialt aktiv utan å trykkje andre ned ○ vise akseptable kjensleuttrykk i forhold til sinne, engstelse og frustrasjon. ○ tør å protestere, argumentere, hevde egne synspunkt ○ kunne tape og vinne i leik

Skulen sine grunnleggjande dugleikar og kompetansemåla etter 2. klasse

Grunnleggjande dugleikar i grunnskulen

Grunnleggjande dugleikar er integrert i kompetansemåla der dei bidreg til utvikling av og er ein del av fagkompetansen.

Dei 5 grunnleggjande dugleikane er:

Å kunne uttrykkje seg munnleg

Å kunne uttrykkje seg skriftleg

Å kunne lese

Å kunne rekne

Å kunne nytte digitale verktøy

Skulen arbeider etter Kunnskapsløftet 2006 (K-06) . I K-06 er planane lagt opp etter kompetansemål. Dei første gjennomgåande kompetansemåla kjem etter 2.klasse. Skulen har metodefridom på korleis og når i perioden ein arbeider for å nå måla, dei meir spesifikke fagplanane vert derfor ikkje sams for skulane. Læreplanane i faga kroppsøving, samfunnsfag, mat og helse og RLE har først kompetansemål etter 4.trinn. Arbeidet med kompetansemåla i desse faga føregår gjennom heile barnetrinnet. Under finn ein kompetansemåla i norsk og matematikk etter 2.årstrinn. Dei andre kompetansemåla finn ein på www.udir.no/grep

Kompetansemål etter 2. årstrinn i norsk:

Munnlege tekstar

- leike, improvisere og eksperimentere med rim, rytme, språklydar, ord og meiningsbærande element
- uttrykke egne følelsar og meiningar
- fortelje samanhengande om opplevingar og erfaringar
- samtale om korleis val av ord, stemmebruk og intonasjon skapar ulik meining i tekst
- lytte og gje respons til andre i samtalar, under framføringar og ved høgtlesing
- samtale om personar og handling i eventyr og forteljingar

Skriftlige tekstar

- vise forståing for samanhengen mellom språklyd og bokstav og mellom talespråk og skriftspråk
- trekke bokstavlydar saman til ord
- lese store og små trykte bokstavar
- lese enkle tekstar med samanheng og forståing
- nytte enkle strategiar for leseforståing
- nytte egne kunnskapar og erfaringar for å forstå og kommentere innhaldet i leste tekstar
- nytte bokstavar og eksperimentere med ord, i eiga handskrift og på tastatur
- nytte datamaskina til tekstskaiping

- finne skjønnlitteratur og faktabøker på biblioteket til eiga lesing

Samansette tekstar

- arbeide kreativt med teikning og skriving saman med lesing
- uttrykke eigne tekstopplevingar gjennom ord, teikningar, bilete, musikk og rørsler
- samtale om korleis ord og bilete verkar saman i biletbøker og andre biletmedie

Språk og kultur

- snakke om innhald og form i eldre og nyare songar, regler og dikt
- gje uttrykk for korleis ein forstår nokre kjende ordtak og faste uttrykk og forklare opphavet til vanlege ord og uttrykk
- Kompetansemål etter 2.årstrinn i matematikk:

Tal og algebra

- telje til 100, dele opp og byggje mengder opp til 10, setje saman og dele opp tiargrupper
- nytte tallinja til berekningar og til å vise talstorleikar
- gjere overslag over mengder, telje opp, samanlikne tal og uttrykkje talstorleikar på varierte måtar
- utvikle og nytte varierte reknestrategiar for addisjon og subtraksjon av tosifra tal
- doble og halvere
- kjenne att, samtale om og vidareføre strukturar i enkle talmønster

Geometri

- kjenne att og skildre trekk ved enkle to- og tredimensjonale figurar i samband med hjørne, kantar og flater, og sortere og setje namn på figurane etter desse trekk
- kjenne att og nytte spegelsymmetri i praktiske situasjonar
- lage og utforske enkle geometriske mønster og skildre dei munnleg

Måling

- samanlikne storleikar som gjeld lengd og areal ved hjelp av høvelege måleiningar
- nemne dagar, månader og enkle klokkeslett
- kjenne att dei norske myntane og nytte dei i kjøp og sal
- Statistikk, sannsyn og kombinatorikk
- samle, sortere, notere og illustrere enkle data med teljestrekar, tabellar og søylediagram

Hjelpemateriell:

- FUG/FUB/Utdanningsforbundet: [Med spent forventning](#). *Sjekkliste for en god overgang frå barnehage til skole.*
- *Rettleiar frå KD: "Frå eldst til yngst", KD 2008*
- Rutinar i høve barn som får spesialundervisning etter § 5-1 i opplæringslova (Årshjul)